

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก การประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในวงการศึกษายุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ด้านการบริหารการศึกษา การจัดชั้นเรียน การใช้เทคนิควิธีสอนของครู เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อมุ่งปรับปรุงและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิต รู้จักการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม และเพื่อให้ทุกคนเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และอยู่ได้อย่างมีความสุขในสภาวะปัจจุบัน แต่จากข้อเท็จจริงที่พบอยู่ หรือจากการศึกษารายงานการวิจัยต่าง ๆ ได้พบว่า ในประเทศไทยเรายังไม่สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายการศึกษาที่ตั้งไว้ได้อย่างสมบูรณ์ ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ จะพบว่า มีนักเรียนประถมศึกษาเป็นจำนวนมากที่ต้องเรียนซ้ำชั้น หรือต้องออกกลางคันซึ่งนับว่าเป็นการสูญเสียไปทางการศึกษาอย่างยิ่ง นอกจากนี้การวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า เด็กที่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อ่านหนังสือไม่ค่อยจะออก หรือหลังจากจบการศึกษาไปแล้วไม่สามารถที่จะคงสภาพอ่านออกเขียนได้ไว้ได้ตลอดไป ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ กัน เช่น จากโครงสร้างของหลักสูตรที่ใช้อยู่ เนื้อหาของหลักสูตรมากเกินไป จำนวนเด็กมากเกินไป ขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขาวิชา ขาดเอกภาพทางการศึกษา ครูขาดขวัญและกำลังใจในการ

---

¹ ภิญญา สาขร, หลักการศึกษ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 347.

ปฏิบัตินงานชาคอปกรณ การสอนหรือการสอนของครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบเก่าเป็นต้น จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่พบเหล่านี้มีลักษณะคล้ายคลึงกันและแม้วันจะมีความรุนแรง ยิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องหาทางแก้ไขปัญหาโดยแสวงหาวิธีการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ สูง และได้ผลตามจุดมุ่งหมายมากที่สุดมาใช้ วิธีการหนึ่งที่สามารถจะปรับปรุงการเรียน การสอนให้ได้ผลดีขึ้นคือการนำเทคโนโลยีและแนวความคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษาเข้ามา ใช้ ดังที่ระวี ภาวิไล¹ กล่าวว่า "การจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดัง กล่าวรัฐจะต้องระดมสรรพทรัพยากรเท่าที่จะหาได้นำมาใช้ และจะต้องหาวิธีจัดให้เกิด ผลประโยชน์สูงสุด การที่จะทำเช่นนั้นได้ดี ก็เป็นการสมควรที่จะต้องนำเทคโนโลยีและ นวัตกรรมการศึกษาเข้ามาใช้"

นวัตกรรมหรือนวัตกรรมทางการศึกษา ที่หมายถึงความคิดและการกระทำ ใหม่ ๆ ทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น² นั้นได้เข้า มามีบทบาทสำคัญในระหว่างการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะต่อการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังจะเห็นได้จากหลักสูตร พุทธศักราช 2521- ที่ได้เปลี่ยนแนวทางของจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนจากเดิมซึ่งเน้นเนื้อหาสาระ มาเป็นการสอนซึ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วย ตนเอง ส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครูหรือด้วยตนเองมาก ที่สุด³ พร้อมทั้งเสนอแนะให้นำนวัตกรรมทางการศึกษาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มาใช้ เช่น การจัดชั้นเรียนแบบไม่แบ่งชั้น การสอนเป็นคณะ การจัดการวางสอนแบบยืดหยุ่น

---

¹ระวี ภาวิไล, "นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา," อาจารย์สาร 16 (กรกฎาคม - กันยายน 2518): 172.

²บุญเกื้อ ควรหาเวช, นวัตกรรมการศึกษา (กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2521), หน้า 5.

³กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กเพรสศึกษาการพิมพ์, 2520), หน้า 7.

การสอนแบบบูรณาการ การใช้ชุดการสอน การแบ่งเด็กเป็นกลุ่มตามความถนัด ความสามารถและความสนใจระบบการเรียนโดยให้เด็กเก่งสอนเด็กอ่อน และการจัดศูนย์การเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ดังกล่าว

การที่จะนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ให้ได้ผลดีนั้นต้องกระทำให้สอดคล้องและทันการเปลี่ยนแปลง¹ มีอิสระและความคล่องตัวในการทำงาน² ผู้บริหารของสถาบันมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนส่งเสริมการใช้นวัตกรรมนั้น ๆ³ และประการสำคัญที่สุด ควรได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะครูเพราะครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการนำสิ่งใหม่ ๆ หรือแนวคิดใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด มีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดพฤติกรรมได้ทั้งทางบวกและทางลบ⁴ อาจกล่าวได้ว่า ครูเป็นพื้นฐานสำคัญของความสำเร็จของการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในโรงเรียนเพราะเป็นตัวจักรสำคัญของกระบวนการเปลี่ยนแปลง

---

¹ สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 241.

² Purdy Leslie Noble, "A Case Study of Acceptance and Rejection of Innovation by Faculty in a Community College," A Dissertation Abstracts International 34 (May 1976): 7006-A.

³ Edward W. Weidner, and Robert H. Maier, "Creating and Encouraging an Innovative Academic Environment in Higher Education." Higher Education 4 (December 1975): 69-76.

⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521, หน้า 154.

ในด้านการเรียนการสอนทั้งหมด¹ แต่การที่ครูจะนำนวัตกรรมทางการศึกษาใด ๆ มาใช้ ย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจและทัศนคติที่ครูมีต่อนวัตกรมนั้น ๆ เป็นสำคัญ ดังที่ สุวรรณา เอี่ยมสุขวัฒน์² ได้กล่าวว่า นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงใด ๆ จะบรรลุผลสำเร็จ ได้และก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการศึกษาตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือสนับสนุนส่งเสริมและการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครู

การจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัย "ครู" เป็น ตัวจักรสำคัญที่ทำให้ระบบและการจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ก้าวหน้า สามารถสนองความต้องการของแต่ละบุคคล สามารถที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริงและให้ สามารถอยู่ในสังคมซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้อย่างดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวครู ให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านเพื่อให้ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาได้รับผลสำเร็จ ในการสร้างประชากรที่มีคุณภาพต่อไป ครูที่มีความรู้ในเรื่องนวัตกรรมทางการศึกษาและ สามารถที่จะนำเข้ามาใช้พัฒนาการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพนั้นจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ความหวังที่จะสร้างความโชคดีช่วงทางการศึกษา ได้บรรลุเป้าหมายเร็วขึ้น เราจะพบว่าในปัจจุบันประเทศไทยเราได้มีการนำเอา นวัตกรรมทางการศึกษามาใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการศึกษาอย่างกว้างขวาง เช่น โครงการเตรียมครูสำหรับนวัตกรรมทางการศึกษาหรือ NTR (Non Traditional Roles of Teachers) จุดประสงค์เพื่อสร้างชุดการเรียนการสอนสำหรับฝึกหัดครู แบบสมรรถฐาน (Competency Based Teacher Education) เพื่อให้ครูมีบทบาท

---

¹ น้อมศรี แดงหาญ, "ความยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูและทัศนคติ ของครูที่มีต่อหลักสูตร," วารสารการศึกษา 8 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2521): 80.

² สุวรรณา เอี่ยมสุขวัฒน์, "การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู มัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 3-4.

ที่เหมาะสมกับโครงการนวัตกรรมที่ประเทศไทยกำลังดำเนินการอยู่คือโครงการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ (Automatic Promotion) โครงการการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ (Functional Literacy) นอกจากนี้ยังมีโครงการอิมแพคท์ IMPACT (Instructional Management by Parents Community and Teachers) เพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงและประหยัด โดยการใช้ชุดการเรียนและวัสดุอุปกรณ์การเรียนประกอบ และโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน RIT (Reduced Instructional Time) ซึ่งเป็นโครงการนวัตกรรมการศึกษาที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของครูโดยการสร้างสื่อการเรียนขึ้นเพื่อให้ครูสามารถสอนเนื้อหาเด็กได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง นักเรียนสามารถที่จะเรียนด้วยตนเองด้วยสื่อการเรียนที่เป็นแผ่นกระดาษ บัตรคำ แบบฝึก แผนภูมิต่าง ๆ และกลวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น การค้นหาคำตอบ การเขียนคำถามจากบทเรียน การจับทเรียนสำเร็จรูปที่ไม่ซับซ้อนและแบบลดคำแนะคำตอบ ใช้ภาพการ์ตูนแสดงบทเรียน วิชชุ เทปประกอบการสอนรวมทั้งการแบ่งกลุ่มในลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นที่หวังว่าผลการเรียนของเด็กต้องไม่ต่ำกว่าเดิม และยึดถือแนวทางที่ว่า "นักเรียนจะเรียนได้ดี เมื่อเขาเป็นผู้ทำเองและถ้าเราจัดสื่อการเรียนได้ดีแล้ว นักเรียนจะสามารถเรียนได้ด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องไปคอยสอน หรือคอยดูแลตลอดเวลา"¹

จังหวัดลพบุรีซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน RIT นับได้ว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่น่าวิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ ตลอดจนแนวคิดใหม่ทางการศึกษา มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรูปโรงเรียนทดลองและเผยแพร่สื่อสารการเรียนไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ตลอดจนการฝึกอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาให้

---

¹ อาคม จันทสุนทร, "โครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน" ใน ลดเวลา
การสอน: นวัตกรรมที่น่าสนใจ, อาคม จันทสุนทร, และชวลิต ชำนาญ บรรณาธิการ
 (ลพบุรี: หัตถโกศลการพิมพ์, 2521), หน้า 3-4.

มีความรู้ความสามารถในการใช้วัตรกรรมดังกล่าว โดยการดำเนินงานของวิทยาลัยครู เทพสตรีลพบุรี ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้เข้าใจและรู้ถึงวิธีการนำวัตรกรรมเหล่านั้นไปใช้ได้อย่าง ใฝ่ผลและถูกต้อง เกิดความคิดที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในโรงเรียนของตนให้มี ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ในการนำวัตรกรรมที่ได้มีการทดลองใช้จนได้ผลและเป็นที่ยอมรับกันอย่าง แพร่หลาย ว่าเกิดผลดีต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติเข้ามาสู่ห้องเรียนย่อมต้องขึ้นอยู่กับ การยอมรับวัตรกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของ "ครู" เป็นประการสำคัญ และการที่ครูจะยอมรับวัตรกรรมทางการศึกษาหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับมูลเหตุ ปัจจัย หรือข้อควรคำนึงต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งตัวการที่สนับสนุน หรือเป็นตัวอุปสรรคที่คอย สะกิดกั้นมิให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

จากความเป็นมาดังกล่าว การศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับวัตรกรรมทางการศึกษา ของครูประถมศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำวัตรกรรมทางการศึกษามาเผย แพร่หรือทดลองใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรีให้ได้ผลดียิ่งขึ้นนั้นนับว่าเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาของจังหวัด ลพบุรีในอนาคต ดังนั้น การศึกษาการยอมรับวัตรกรรมทางการศึกษาของครูจึงนับได้ว่าเป็น เรื่องที่น่านักศึกษาอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจการยอมรับวัตรกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษาใน จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของการยอมรับวัตรกรรมทางการศึกษาของครู ประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี ตามสภาพความแตกต่างของเพศ ประสบการณ์ในวิชาชีพ วุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานสำหรับการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้คือ

1. การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูหญิงและครูชาย มีความแตกต่างกัน
2. การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ในวิชาชีพน้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกัน
3. การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี กับครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความแตกต่างกัน
4. การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก มีความแตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยนี้ถือว่าการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษานั้น สามารถวัดได้จากคำตอบของตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรีที่ตอบแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยถือว่าตอบตามความเป็นจริงทุกประการ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ได้ผ่านการตรวจพิจารณาความตรงและครอบคลุมเนื้อหา แก้ไขเปลี่ยนแปลงจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่านและได้ผ่านการทดลองจากกลุ่มตัวอย่างประเภทเดียวกันที่มีอยู่ในกลุ่มตัวอย่างประชากรจริงและได้มีการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ให้เหมาะสมกับหลักสูตรประถมศึกษา 2521

2. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ในการสร้างบรรยากาศทาง
ด้านวิชาการ การเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้ครูได้นำความรู้
และวิธีการใหม่ ๆ มาใช้มากขึ้น
3. เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูเกิดความสนใจในการนำนวัตกรรม
ทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนของตน
4. เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีจัดอบรมครูประถมศึกษาตามแนวหลัก
สูตรประถมศึกษา 2521
5. เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับประเภทของนวัตกรรม
ทางการศึกษาที่ควรจะนำมาเผยแพร่ให้มีการใช้ในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความ
ต้องการของครู

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามครูประถมศึกษา ที่
สร้างขึ้น อาจครอบคลุมนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีใช้อยู่ไม่ครบถ้วนทุกด้าน
2. ครูประถมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เป็นครูที่สอนในระดับชั้น วิชา วัสดุ
การศึกษาและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน รวมทั้งประสบการณ์ในวิชาชีพ และระยะเวลา
ที่สอนในโรงเรียนนั้น ๆ จึงอาจมีผลกระทบระเทือนต่อการแสดงความคิดเห็น
3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี
4. การวิจัยครั้งนี้มีความจำกัดในแง่ของแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดย
ใช้แบบสอบถาม Teacher Receptivity to Change Measure ของบริจด์ส์
(Bridges) การสำรวจปัญหาและเจตคติของครูในเอเชียที่มีต่อการใช้นวัตกรรมการ
เรียนการสอนระดับประถมศึกษา และจากหลักการเรียนรู้ที่จะสร้างสื่อการเรียนการสอน
และวิธีการเรียนการสอนที่ใช้ในหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพ
การสอน (RIT) มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เป็นการให้เลือกแบบของ

พฤติกรรมที่คิดว่าจะกระทำโดยอิสระ ซึ่งแนวคิดด้านการเรียนการสอน หรือนวัตกรรมทางการศึกษาหลายอย่างอาจจะยังไม่มีประสบการณ์หรือความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง

คำจำกัดความ

นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง การนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมวิธีการที่ทำอยู่เดิมเพื่อให้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น¹

นวัตกรรมทางการศึกษาในด้านการเรียนการสอน หมายถึง แนวความคิดหรือการกระทำใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิธีสอน เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม การวัดผลและการประเมินผล

การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง ความพร้อมที่จะทดลองเปลี่ยนแปลงการกระทำ หรือทดสอบแนวความคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา

การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไปหมายถึงการยอมรับโดยทั่วไปที่มีต่อนวัตกรรมทางการศึกษาของครูในกรณีที่ครูประถมศึกษาเหล่านั้นเห็นว่าตนพร้อมที่จะยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษานั้น ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตน

นวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้อยู่ในวงการศึกษารปัจจุบัน หมายถึง รูปแบบ วิธีการเรียนการสอน สื่อการเรียน เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทั้งนี้อาจจะมีการใช้อย่างแพร่หลายและใช้เฉพาะในบางแห่งเท่านั้นก็ได้

ประสบการณ์ในวิชาชีพ หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนหรือเกี่ยวกับการให้การศึกษา การบริการทางการศึกษา

---

¹กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, ประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2521), หน้า 95.

นวัตกรรม มีความหมายเช่นเดียวกับ "นวัตกรรม" ซึ่งใช้กันแพร่หลายในหมู่นักวิชาการส่วนใหญ่ มาจากภาษาอังกฤษคือ Innovation

ระยะเวลาที่ใช้เรียนวิชาครู หมายถึง จำนวนปีที่ใช้เรียนในสถาบันทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา ไม่รวมถึงการอบรมเพื่อการสอบวิชาชุดครู

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ครูประถมศึกษา หมายถึง ครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษารวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนทุกคน

หน้าที่อื่น ๆ หมายถึง ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายให้ทำ ทั้งภายในหรือภายนอกโรงเรียน นอกเหนือจากหน้าที่การสอนตามปกติ

การอบรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หมายถึง การเข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรม ศึกษาดูงาน ฝึกงาน ในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา การปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ขนาดคือ¹

โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 351-500 คนขึ้นไป

โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121-350 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 51-120 คน

---

¹ฝ่ายสถิติการศึกษา กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523.